

MAGYARÖRMÉNY TUDÁSTÁR

Jelen dokumentumot a Magyarörmény Tudástár ingyenes digitális könyvtárból töltötték le. A pontos felhasználási jogokat kérjük nézze meg a honlapon!

www.MagyarormenyTudastar.hu

EGY TANULMÁNYI VERSENY TÖRTÉNETE KÉPEKBEN

ORSZÁGOS VETÉLKEDŐ KÖZÉPISKOLÁK TANULÓI RÉSZÉRE A
HAZAI ÖRMÉNYSÉG KULTÚRÁJÁNAK MEGISMERTETÉSÉRE

A 2015-ös esztendő két kiemelkedően jelentős esemény kerek évfordulóját jelentette: az erdélyi örmények örmény katolikus hitre történő áttérését szervező és végrehajtó Verzár Oxendiusz (Oxendio Virziresco 1654-1715) erdélyi örmény katolikus püspök halálának 300. évfordulóját, valamint az Örmény Genocídium 100. évfordulóját.

Mindkét kerek évforduló sorsfordító volt a hazai történelmi örménység számára, és az **Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület** (EÖGYKE) egy éven keresztül folyamatosan tartó rendezvénysorozattal kívánta megünnepelni, egy középiskolai tanulmányi verseny szervezésével, hogy a fiatalok megismerkedhessenek a hazai örménység gazdag kulturális örökségével.

A verseny fővédnökségét **Dr. Semjén Zsolt** miniszterelnök-helyettes és **Dr. Erdő Péter** bíboros, prímás vállalta fel.

A tanulmányi verseny megrendezését Balog Zoltán miniszter egyéni keretéből a Nemzeti Kulturális Alap útján támogatta, továbbá a Fővárosi Örmény Önkormányzat, a Budapest II. kerületi Örmény Önkormányzat és a Ferencvárosi Örmény Nemzetiségi Önkormányzat.

Az országos megkeresés eredményeként **19 középiskola** vállalta a versenyt 5-5 fős csapatával, és felkészítő tanárával. A középiskolák közel fele-fele állami, illetve egyházi intézmény volt.

A verseny **online elődöntője 2015. november 21.-én** zajlott 9-12 óráig, melyet az EÖGYKE elnöke, dr. Issekutz Sarolta videó üzenete indított el. Az elődöntőben a Feladatlap 45 kérdésére kellett helyes választ adni, összesen 325 pontért.

Az alábbi **5 csapat jutott a döntőbe:**

1. Bolyai János Gimnázium, Kecskemét, *310 pont*
2. Móricz Zs. Gimnázium, Budapest, *280 pont*
3. Aszódi Evangélikus Petőfi Gimnázium, *280 pont*
4. Szegedi Tudományegyetem Gyakorló Gimnázium, *267 pont*
5. Kazinczy Ferenc Gimnázium, Győr, *261 pont*

2016. március 19-én került megrendezésre a **döntő** a Móricz Zsigmond Gimnázium aulájában.

A zsűri tagjai: Dr. Dávid Katalin *művészettörténész, a zsűri tiszteletbeli elnöke*, dr. Issekutz Sarolta *ny. jogász, a verseny kitalálója, az EÖGYKE elnöke*, a zsűri *elnöke*, Bálintné Kovács Júlia (*Kolozsvár*), *könyvtáros, tanár*, Dr. Kovács Bálint *történész, armenológus, egyetemi tanár*, Kali Kinga *kulturális antropológus, armenológus*, Tóth K. József *történész, szociológus*.

A **kiállítás célja**, hogy a magyar társadalomnak megmutassa: az örmény és a többi történelmi nemzetiség kultúrája a magyar kultúra szerves része. Reméljük, hogy ez az országos tanulmányi verseny segítette, hogy ezt a nagyközönség is felismerje és elismerje.

A kiállításon látható fotókat készítette: Balogh Réka, Balogh Jenő és Nagy Csaba.

Felkészítő anyagok, melyeket a versenyzők megkaptak (könyv vagy DVD formában):

1. Szongott Kristóf: Szamosújvár szabad királyi város Monográfiája 1700-1900 I. kötet, Általános rész (Szamosújvár, Auróra könyvnyomda, 1901 (reprint))
2. Szongott Kristóf: Szamosújvár szabad királyi város Monográfiája 1700-1900 II. kötet, Önálló részletek (Szamosújvár, Auróra könyvnyomda, 1901 (reprint))
3. Szongott Kristóf: Szamosújvár szabad királyi város Monográfiája 1700-1900 III. kötet, A magyar-örmény metropolisz (Szamosújvár, Auróra könyvnyomda, 1901 (reprint))
4. Szongott Kristóf: Szamosújvár szabad királyi város Monográfiája IV. kötet, A magyarországi örmények ethnographiája (Szamosújvár, Auróra könyvnyomda, 1903 (reprint))
5. Nikolaj Hovhanniszián: Az Örmény Genocídium (Erdélyi Örmény Múzeum 10., Budapest, Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület, 2009)
6. Erdélyi örmény konyha, fűszerezve (szerkesztette dr. Issekutz Sarolta, Erdélyi Örmény Múzeum 11., Budapest, Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület, 2008)
7. Murádin Jenő: Magyarörmény paletta (Budapest, Erdélyi Örmény Múzeum 18., Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület, 2012)
8. Benedek Katalin: Élő magyarörmény művészet (Budapest, Erdélyi Örmény Múzeum 19., Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület, 2012)
9. Távol az Araráttól... A magyarörmény irodalom (szerkesztette: Alexa Károly, Erdélyi Örmény Múzeum 20., Budapest, Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület, 2014)
10. ARMENIA magyar-örmény havi szemle 1887-1907 DVD kiadvány /Felelős szerkesztő és kiadó Szongott Kristóf, Szamosújvár/ (Budapest, Erdélyi Örmény Múzeum 17., Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület, 2011)
11. Erdélyi Örmény Gyökerek füzetek 1997-2014, DVD kiadvány (Budapest, Erdélyi Örmény Múzeum 21., Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület, 2015)
12. Válogatás az örmény kultúrából (digitalizált könyvek) DVD kiadvány (Budapest, Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület, 2015)

Tartalomjegyzék:

1. Az örmény katolikus egyház története és művészete konferencia 1997. november 20-22. (Erdélyi Örmény Múzeum 2., Kiadó: Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület, Budapest, 1999)
2. Az erdélyi magyarörmények társadalmi szerepe, örmény-katolikus egyháza és identitástudata régen és ma - konferencia Szamosújvár, 1999. november 20-21. (Erdélyi Örmény Múzeum 3., Kiadó: Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület, Budapest, 2000.)
3. A 300 éves örmény szertartású római katolikus egyház és közösségei Magyarhonban régen és ma című konferencia Budapest, 2000. szeptember 29.-október 01. (Erdélyi Örmény Múzeum 5., Kiadó: Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület, 2001.)
4. Örménymagyarok, akik hatottak, alkottak, gyarapítottak, hogy a haza fényre derüljön, s kincses legyen, Kolozsvár-Szamosújvár 2001. szeptember 14-16., IV., Jubileumi konferencia (Erdélyi Örmény Múzeum 7., Kiadó: Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület, 2002.)
5. Hajk és Bél harca, a régi örmény irodalom kincsestára I. (Szerkesztette: Schütz Ödön, Életünk könyvek, 1995.)
6. A magyarhoni örmény családok Genealógiája, tekintettel ezeknek egymás között levő rokonságára, s a vezeték- és keresztnevek etymológiai értelmére (Szongott Kristóf, Szamosújvár, 1898, Todorán Endre könyvnyomdája, reprint)
7. Bona Gábor: Az 1848/49-es szabadságharc örmény hősei (Országos Örmény Önkormányzat, 1995)
8. Kedves Gyula: Czetz János, a szabadságharc legifjabb tábornoka (Fővárosi Örmény Kisebbségi Önkormányzat, 1996)
9. Gazdovits Miklós: Az erdélyi örmények története (Kriterion Könyvkiadó, Kolozsvár, 2006)

A verseny témái voltak:

1. Örményország földrajza és történelme, a független Örményország.
2. Az örmény írásbeliség, az örmény nyelv.
3. Az Örmény Genocídium.
4. A magyarörmények történelme a honfoglalástól az „ezeregytornyú” Ani székesfővároson keresztül az erdélyi városokig és Budapestig.
5. Az örmény vallás: Örmény katolikus, örmény apostoli (gregorián, ortodox), az örmény szakrális kultúrtörténet, az örmény kódexművészet.
6. Magyarörmények az 1848-49-es szabadságharcban.
7. A magyarhoni örmény családok genealógiája, vezeték és keresztnevek etimológiája.
8. Magyarörmény írók, költők, irodalomtörténészek.
9. Magyarörmény képző- és iparművészek.
10. Magyarörmény zeneművészek, színművészek, egyéb művészek.
11. Magyarörmény gasztronómia.
12. Híres magyarörmények a történelemben, a társadalmi- és politikai életben, a magyar államvezetésben, közigazgatásban, hitéletben, gazdasági-, tudományos életben, sportban.
13. Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület tevékenysége, örmény nemzetiségi önkormányzatiság, magyarörmény közösségi élet Magyarországon és Erdélyben.
14. A döntő I-III. helyezett csapatok beszámolója: „A verseny tanulságai számunkra”.

ԶԱՅՆ ՔԱՂ

Շ. ԼՂԻ ԼԿ ԼՆ

Յորինեցեալ և Վարդապետեցեալ Հանդերձ Իւր
ուրբն Վաղու՛ածուրբ Սակս Պարզամտաց Դիւրբն
Սարեւոյ • Իստ Պատշաճի Լ՛ուրն Հայաստա
նեայց Կեղեցւոյ:

Լ՛ն Տպագրեցլ ՚ի Ս Եհափառ Հայրնորուք Սէյն Լ Չմիածնի՛
Տեառն Գաղարու Արքն Կթղիսի ամ Հայոց:
Լ՛ն ՚ի Պատրիարքութեան Արքոյ Յանկալի Երկրին ԼԵմի՛
Տեառն Գրեգորի Արքազան Սարգստի:

Ի Կ Ո Ս Տ Լ Ն Դ Ն Ո Ւ Պ Օ Լ Ի Ս
Ի Լ Գ Լ Ի Ի

Հրամանաւ Վորին Արքն Պատրիարքի՛ Տեառն
Յակոբայ Ը՛արբան Սարգստի:

* Շամի Մարտեղութե Ըանին
Լ՛ն ՚ի Թաւնին Հայոց

1743
1192

Ի Տպարանի Աարապետի որդւոյ Մաստեռի Ը՛առառի:

DÖNTŐ

A döntő célja az volt, hogy a versenyzők a megszerzett ismereteket megosszák a hallgatósággal, mindezt kötetlen formában, vidám hangulatban, majd a zsűri a helyszínen pontozta a csapatokat.

A fiatalok felkészültek voltak és összeszokott csapatként küzdöttek végig magukat a több órás fordulón.

A fordulók között kiadós svédasztalos ebéd várt mindenkit. Amíg a nap végén a zsűri visszavonult összeszámolni a pontokat, örmény kulturális műsor szórakoztatta a versenyzőket és a hallgatóságot (többek között Szilvay Ingrid zongoraművésznő valamint Puskás Eszter és a Lusnakar zenekar).

FELADATOK

A műsorvezető által összeállított kérdések érdekesek és változatosak voltak, váltogatva a különböző típusú feladatokat, hogy a figyelem se lankadjon, de a diákok energiája is kitartsón a vetélkedő végéig.

Nem csak elméleti kérdésekre kellett tudni a választ, vagy fotókat felismerni, néha öltözeteket, fűszereket vagy édességeket is fel kellett tudni ismerni.

A csapatoknak egy előre megtervezett előadásban is meg kellett mutatni, hogy mi fogta meg őket leginkább a tanultakból.

Decorative text in a stylized script, likely Arabic or Persian, with colorful flourishes and floral motifs interspersed between the lines of text. The text is written in a dark color, possibly black or dark blue, and is accompanied by elaborate decorative elements in red, blue, and gold.

DÖNTŐ EREDMÉNYE

A döntő eredménye:

1. Győr SOAD csapat *184 pont*
2. Aszód Jereván csapat *182 pont*
3. Kecskemét Duduk csapat *168,5 pont*
4. Szeged Sz.Ö.R.M.E. csapat *164 pont*
5. Budapest Dolma csapat *132 pont*

A verseny **I. helyezett** csapata egy egyhetes erdélyi utazást nyert, amely alatt megismerték az erdélyi örmény városokat, templomaikat, és a magyar-székely múlt dicső színhelyeit, emlékeit.

A **II. helyezett** csapat Bécsbe utazott egy napra a Mechitarista örmény katolikus szerzetesrend temploma és múzeuma meglátogatására valamint megismerhette Bécs magyar történelmi emlékhelyeit.

A **III. helyezett** Budapesten az Örmény Katolikus Lelkésztség vendége volt, amelynek során megismerték a templomot, múzeumot, a történelmi örmény közösséget, majd Budapest nevezetességeit.

A **IV. helyezett** versenyző csapat az Ifjúsági Caritas Egyesület jóvoltából 15.000 Ft könyvutalvány különdíjban részesült.

Az **V. helyezett** csapat a Ferencvárosi Örmény Nemzetiségi Önkormányzattól kapott 15.000 Ft-os könyvutalványt.

A döntőben résztvevő valamennyi versenyző névre szóló oklevelet kapott és könyvjutalomban is részesült.

A NYERTESEK

I. helyezett: Győr SOAD csapat

II. helyezett: Aszód Jereván csapat

III. helyezett: Kecskemét Duduk csapat

IV helyezett: Szeged Sz.Ö.R.M.E. csapat

V. helyezett: Budapest Dolma csapat

dr. Issekutz Sarolta zsűrielnök átadja a díjakat

OKLEVÉL

Az **Aszódi Evangélikus Gimnázium** csapata részére a

Velünk élő kultúrák:

Örmények

Országos középiskolai tanulmányi verseny

döntőjében elért *II. helyezett* eredményért.

Budapest
2016. 03. 19.

dr. Issekutz Sarolta
Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület

Országos középiskolai tanulmányi verseny
Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület
2015 - 2016

I. DÍJ

A „**Velünk élő kultúrák: Örmények**”
középiskolai verseny döntőjén elért
kiváló eredményért, amely
EGY HETES ERDÉLYI KÖRUTAZÁS,
ahol a program örmény városok és az ottani
örmény közösségek meglátogatása,
a csapat tagjai és a felkészítő tanár számára.

Budapest
2016. 03. 19.

dr. Issekutz Sarolta
Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület

A BUDAPESTI KIRÁNDULÁS

A verseny III. helyezett kecskeméti csapata meglátogatta a Budapesti Örmény Katolikus Lelkészség Múzeumának kiállítását (tárlatvezető Sebestény Krisztina muzeológus és dr. Issekutz Sarolta), valamint a templom külső falában található Hacskart (emlékezés köve, vagy kereszteskő), amit az Örmény Genocídium 100. évforduló tiszteletére készítettett és szenteltetett fel 2015-ben a közösség.

Ezután a csapat megnézte Budapest néhány látványosságát: belülről a Bálna épületét, egy romkocsmát termelői piac idején, a Király utca környékének bohém negyedét valamint a Zsidó negyedet.

A BUDAPESTI KIRÁNDULÁS

A parlamenti tárlatvezetésen és a palamenti múzeumban rengeteg érdekes részletet tudhattak meg az Országházi. A nap folyamán minél több helyre gyalog jutottak el, hogy az útba eső érdekességeket is megcsodálhassák.

A várba siklóval mentek fel, majd megnézték a Bazilikát is. A mozgalmas nap tele volt szépséggel és érdekességgel, s a nap végén a csapat kimerülten ült fel a hazafelé tartó vonatra.

A BÉCSI KIRÁNDULÁS

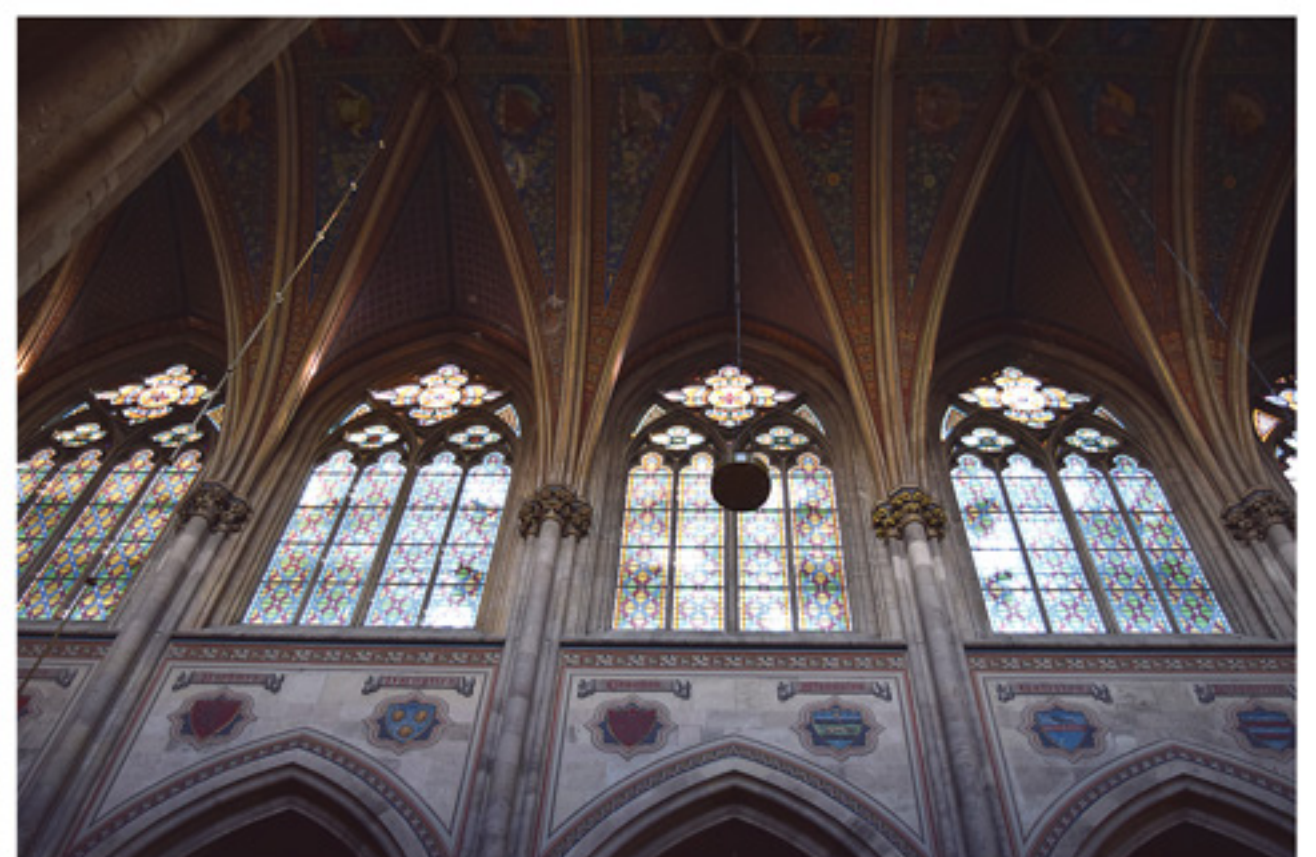
A verseny II. helyezett aszódi csapata ellátogatott Bécsbe a Mechitarista Rendházba, ahol P. Vahan Hovagimian szerzetes és Horváth Zoltán György (a bécsi program vezetője) megmutatta nekik a kolostor látogatható részét, a templomot, a rend múzeumát és a különlegesen szép könyvtárat.

A BÉCSI KIRÁNDULÁS

A nap további részében magyar emlékek nyomait nézte meg a csapat a bécsi tereken, házakon, templomokban. Horváth Zoltán György szép sétára fűzte fel az érdekes látnivalókat, mindenhol rengeteg információval gazdagítva a diákok tudását.

Vostra Maria Teresa
per l'Addic. Maria Imperadrice Vidova de
Romani Regina d'Ungharia, Boemia, Polonia
Cesca, Unghia, Slavonia, Sclavia, Sclesiria &c. &c.
Archiduchessa d'Austria, Duchessa di Borgo-
gna, Stiria, Carintia e Cragna, gran Principessa
di Transilvania, Margherita di Mentavia, Pi-
lchava di Brabant, Limburgo, Succemburgo, di
Saldavia, di Wirtemberg, della superiore, e in-
feriore, Slesia, di Milano, Mantova, Parma, Pia-
cenza, e Guastalla, d'Auschwitz, e Zator, Princi-
pessa della Slesia, Contessa d'Aspurg, Fiandra,
Brabant, Menegau, Limburgo, Scizia e Giudisca, Mar-
gharia del sacro Romano Imp: di Dageria, dell'al-
ta e bassa Slesia, Contessa di Namur, Signora del-
la Marca e di Mechlinia &c. Duchessa Vidova di Lorena,
e di Bar, Gran Duchessa di Toscana &c. &c.

Desiderando la Congregazione Mechtarista
dell'Ordine di Sant'Antonio Abate, e la

AZ ERDÉLYI ÚT

Az Erdélyi utazást a Transsylvania Tours – Kolozsvár szervezte dr. Szarka György honismereti vezető közreműködésével.

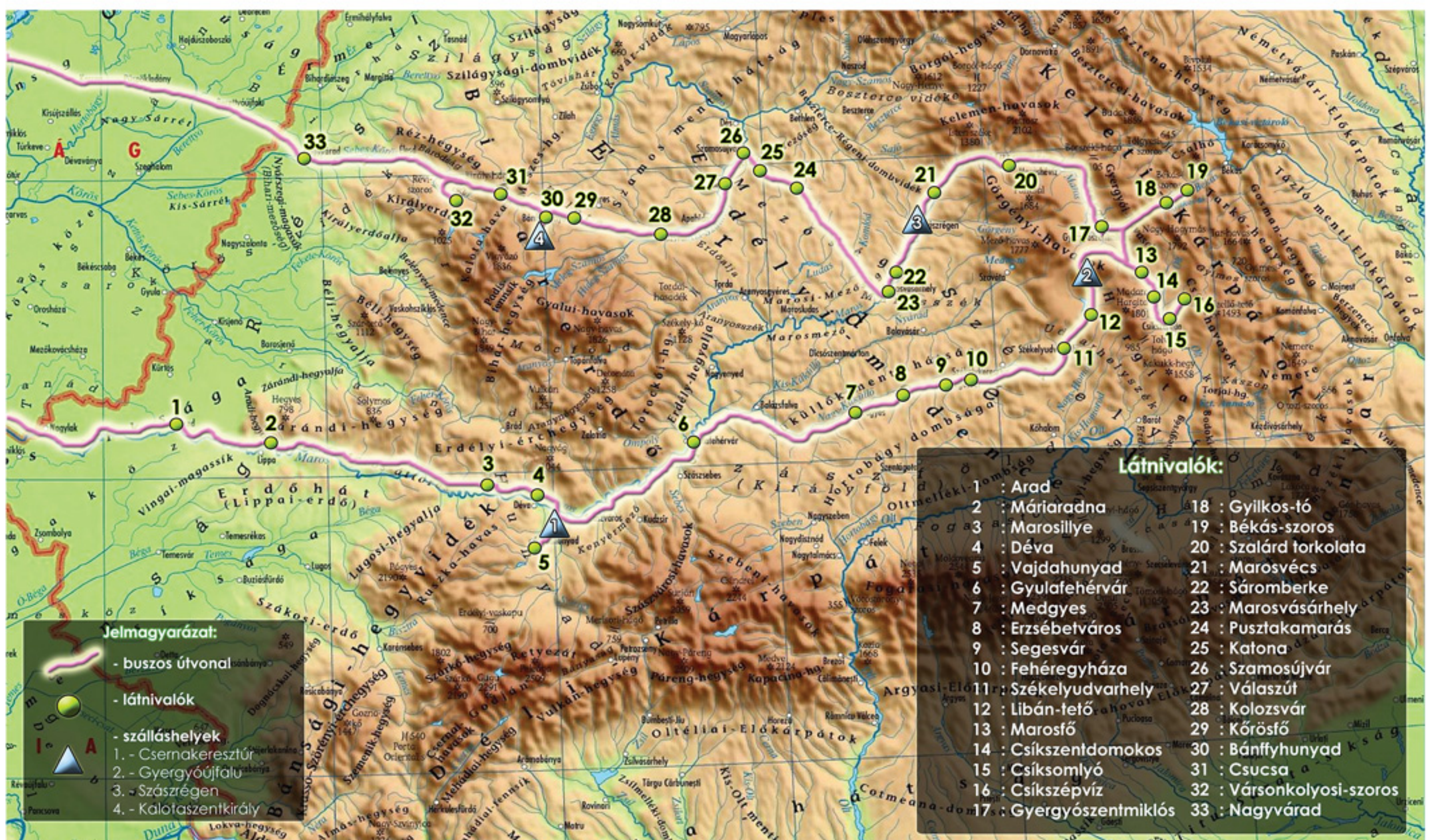

Az út az erdélyi örmény-, magyar-székely történelem és kultúra kiemelkedő helyszíneit kötötte össze és ismertette meg a diáksággal az egy hét során, történelmi ismertetőkkal, irodalmi felolvasásokkal, zenei betétekkel dúsítva.

Csernakeresztúron, Gyergyóújfaluban és Kalotaszentkirályon családi szállások voltak, s így a diákok személyes élményeken keresztül tapasztalhatták meg az erdélyi emberek vendégszeretetét, őszinte barátságát és az erdélyi konyhát.

Főbb események az út során:

- Örmény diaszpóra emlékhelyei Csíkszépvízen, Gyergyószentmiklóson, Erzsébetvárosban és Szamosújváron
- Koszorúzás az Aradi Vértanúk emlékművénél és a Szabadság szobornál
- Kegyetemplom Csíksomlyón és Máriaradnán
- Erdélyi magyarörmények apostoli kormányzójának székhelye, érseki székesegyház Gyulafehérváron
- Erdély védőszentje, Szent László ereklyéi Nagyváradon
- Szent Ferenc alapítvány, Bőjte Csaba testvér szeretetotthona Déván
- Városnézés Kolozsváron, Nagyváradon, Aradon és Marosvásárhelyen
- Erdély földrajza, történelme és kultúrtörténete Gyulafehérváron
- Az erdélyi magyarörmények története Erzsébetvárosban
- Erdélyi szászok története Medgyesen
- Csángók sorsátörténete Csernakeresztúron
- Kőműves Kelemenné balladája a dévai várban
- Kallós Zoltán néprajzi gyűjteménye Válaszúton
- Piski, kenyérmezei, medgyesi és a fehéregyházi csaták eseményei
- Vár és várkastélylátogatás Segesváron, Vajdahunyadon, Déván és Nagyváradon, kastélylátogatás Gernyeszegen
- Túra a Békás-szorosban, a Tordai –hasadékban és Vársonkolyoson
- Kazettás, fiatornyos templom Bánffyhunyadon
- Drakula legendárium és a történelmi valóság Segesváron
- Megemlékezések az út során: Hunyadiak, Hunyadi Mátyás, Bocskai István, Bolyai János, Reményik Sándor, Fráter György, János Zsigmond, Bethlen Gábor, Szenczi Molnár Albert, Apáczai Csere János, Tótfalusi Kiss Miklós, Brassai Sámuel, Mikó Imre, Kós Károly, Dsida Jenő, Kiss Ernő, Lázár Vilmos, Petőfi Sándor, Csetz János, Ady Endre, Puskás Tivadar, Urmánczy család, Márton Áron, Wass Albert, Apor Vilmos, Helikonisták, Tompa László, Sütő András, Bogdánffy Szilárd, Fráter György, Pázmány Péter, Vitéz János, Kányádi Sándor.

A teljes csapat

Koszorúzás az aradi vértanúk kivégzőhelyén. Kedves üzenet kerül a csernakeresztúri bukovinai székely tájház emlékkönyvébe. Vajdahunyad vára és Gyulafehérvár.

Csíkszentdomokoson Márton Áron szülőházánál unokaöccse mesélt róla, majd koszorúztunk.

Vendéglátás a csíkszépvízi múzeumban Ajtony Gábor a Csíkszépvízi Szentháromság Alapítvány elnökével és Zakariás István elnökhelyettes, aki bemutatta az örmény katolikus templom restaurálásának munkálatait.

Pihenő a Keleti Kárpátokban, amikor előkerülnek a reggel csomagolt ebédek.

Az egész nap a szikrázó napsütésben és gyönyörű természetben telt: szép séta a Békás-szorosban, és pihenő a Gyilkos tónál.

PETŐFI

Gyönyörű párás hajnalok, csípős hideg és éledező természet.

Gyergyószentmiklóson a Tarisnyás Márton múzeumban, találkozás a gyergyói örmény közösség fiataljaival, piknikezés az örmény közösségi háznál majd látogatás az örmény katolikus temetőbe.

Nem csak a csapat volt kíváncsi a helyiekre, a helyiek is kíváncsiak voltak a csapatra.

A csodás erdélyi táj minden nap gyönyörű arcát mutatta. Koszorúzás Wass Albert sírjánál Marosvécsen. A szamosújvári örmény katolikus katedrálisban Szakács Endre vikárius beszél a templom múltjáról.

Gyönyörű tárgyak Válaszúton, Wass Albert szülőfalujában, a Kallós Zoltán néprajzi gyűjteményben

Kolozsváron a Házsongárdi temetőben erdélyi nagyjaink sírját kerestük fel koszorúzással és irodalmi felolvasásokkal Bálintné Kovács Júlia, Tőkés Erzsébet és dr. Szarka György vezetésével.

Kolozsvári templom

Mátyás király lovasszobra Kolozsváron. Só, só és mindenhol só a Tordai sóbányában.

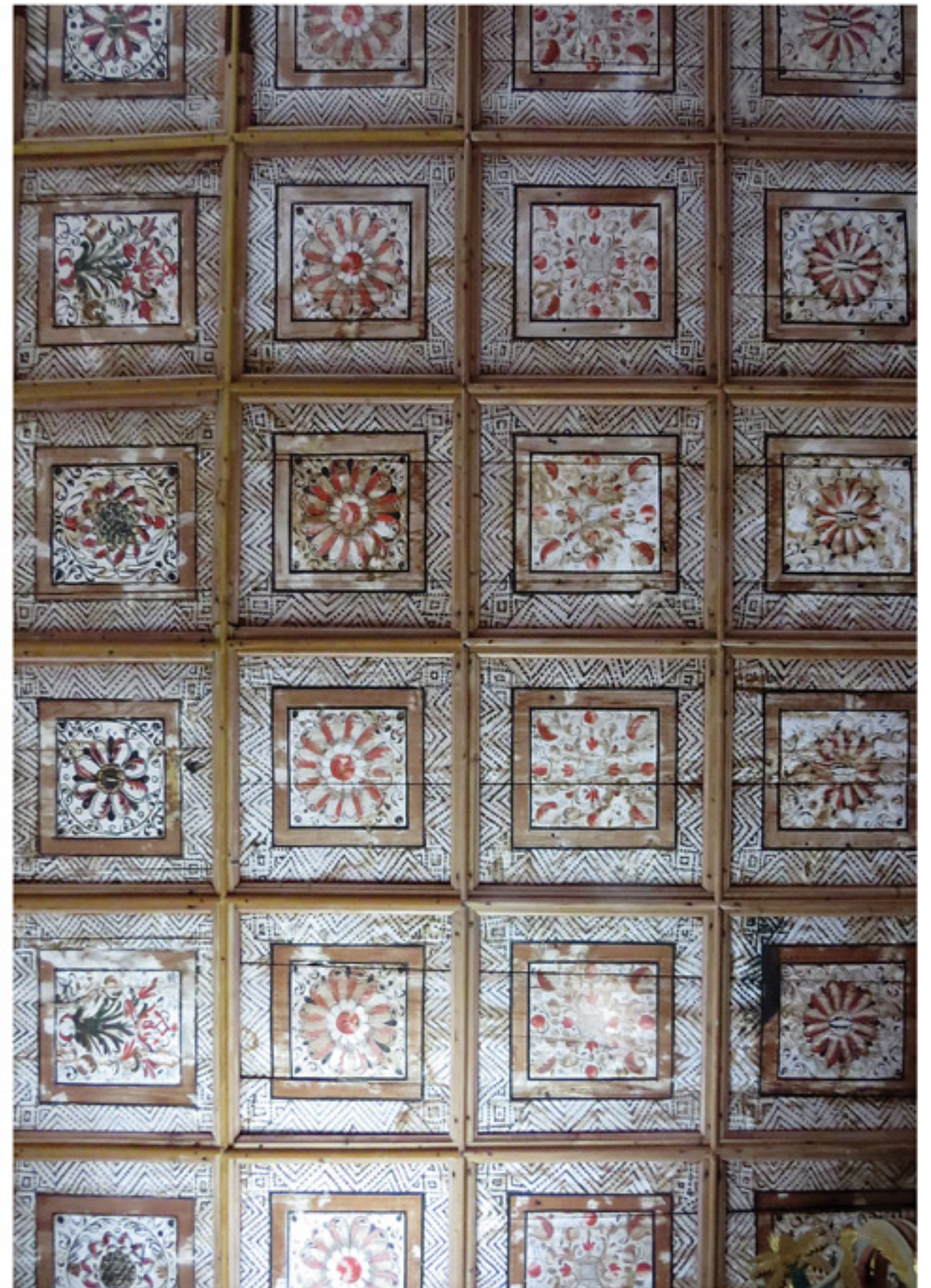

Lélekvesztő lengőhídon a bátor csapat

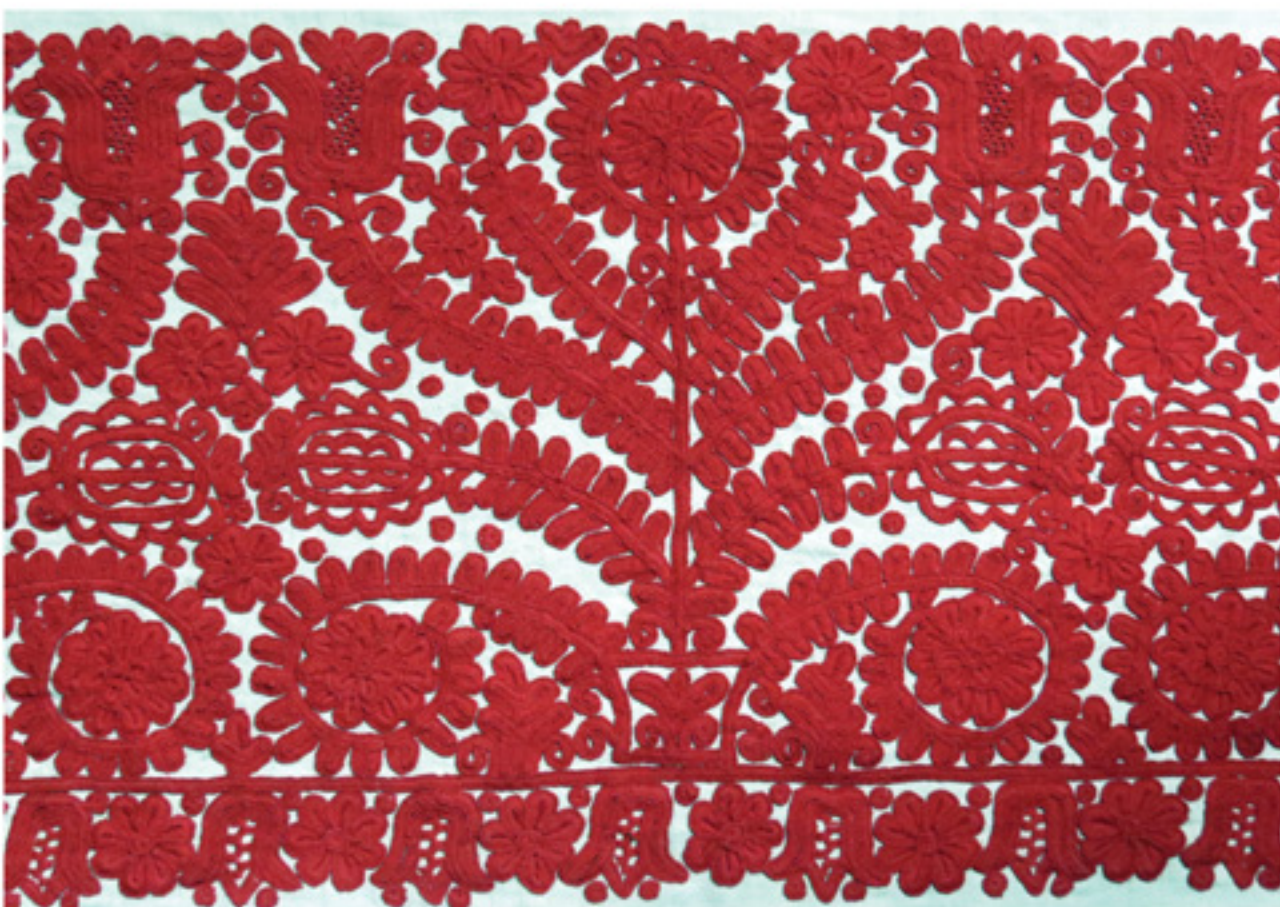

Ady Endre emlékhely Kalotaszentkirályon, gyönyörű bútorzattal. Egy rövid kirándulás után jól esik az ebéd a Sebes-Körös partján piknikezve.

A kőrösfői fiatornyos református templom kazettás mennyezete, orgonája és varrottasai

Nagyvárád felújított főtere

Kalotaszentkirályi finom vacsora. Képek a nagyváradi várból. Úton hazafelé a buszban a csapat tagjai versenyeznek egymással, hogy Gyuri bácsi kvízkérdéseire ki tudja a leggyorsabban a helyes választ.

Utolsó csoportkép a nagyváradai székesegyház előtt: Szent László szobor és a csapat. Szent László dombormű a Székesegyházban.

